

TISKOVÁ ZPRÁVA

lesní ochranná služba

První pomoc pro nemocné stromy

Lesní ochranná služba letos slaví kulaté výročí a chystá mezinárodní setkání

Strnady, 31. března 2015 – Přesně před dvaceti lety vznikla Lesní ochranná služba jako organizační složka útvaru ochrany lesa Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti na základě pověření Ministerstva zemědělství ČR. Výsledky své dosavadní práce a současnou problematiku výskytu poškození v lesích nastíní odborníci na mezinárodním semináři, který se uskuteční 23. dubna 2015 ve Vzdělávacím a informačním centru Floret v Průhonicích.

Celodenní seminář, sestávající ze dvou bloků, bude hostit také specialisty na ochranu lesa ze Slovenska a Polska. Zájemci o účast se mohou přihlásit do 14. dubna. Všechny podrobnosti k přihlášení na seminář a k jeho průběhu jsou dostupné na stránkách: <http://www.vulhm.cz/sites/File/LOS/Pozvanka.pdf>.

Obor ochrany lesa má ve VÚLHM dlouholetou tradici a je spjat s celou řadou vynikajících osobností. Na úplném začátku to byl profesor Julius Komárek, spoluzakladatel lesnického výzkumu u nás, dále pak např. Antonín Pfeffer či Augustin Kalandra.

Za dobu existence Lesní ochranné služby, která je známa pod zkratkou LOS, řešil tým odborných a vědeckých pracovníků tisíce více či méně závažných případů poškození lesa, a to zejména **podkorním nebo listožravým hmyzem, houbami, hlodavci, zvěří, sněhem apod.** Lesní ochranáři jsou v úzkém kontaktu s vlastníky lesa, kterým poskytují **bezplatnou poradenskou pomoc.** Jejich náplň práce je široká – od přímé pomoci lesníkům přes zpracovávání odborných stanovisek pro potřeby přiznání dotací, školicí činnosti, vyhodnocování počtenosti a stupně vývoje škůdců, testování přípravků na ochranu lesa až po vydávání metodických pokynů.

Nedílnou součástí práce expertů z LOS je výzkum. Ten je zaměřen především na vývoj moderních kontrolních a obranných metod, a to nejen pro lesnický významné biotické škůdce, ale také pro druhy šířící se v souvislosti se změnami přírodních podmínek. Významnou součástí činnosti útvaru je také monitoring biotických lesních škodlivých činitelů a zpracování prognózy jejich výskytu.

„Založením LOS došlo k institucionalizaci dosavadní dlouhodobě provozované poradenské praxe na útvaru ochrany lesa. Po transformaci lesního hospodářství a navazujících restitucí majetku vzniklo velké množství malých a středně velkých subjektů hospodařících v lesích, jimž bylo potřebné poskytovat kvalifikované a operativní poradenství. Došlo tak k jasnému nasměrování poradenské činnosti na nové vlastníky lesa,“ upřesnil ředitel VÚLHM Bohumír Lomský.

Ke vzniku LOS také podle jeho slov přispěly probíhající organizační změny v lesním hospodářství a zhoršující se situace v lesích v 1. polovině devadesátých let minulého století vyvolaná několika po sobě jdoucími klimaticky nepříznivými (suchými a teplými) roky.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

Jak uvedl vedoucí LOS Miloš Knížek, v rámci poradenské činnosti (určené pro všechny uživatele lesa na území ČR) loni přibližně 50 % případů spadalo do oboru lesnické entomologie, asi 30 % do lesnické fytopatologie, zbylé případy byly celkového charakteru, týkající se abiotických příčin poškození či větší šíře problematiky ochrany lesa. „Z výčtu činností jednoznačně vyplývá zájem majitelů a uživatelů lesa o tyto služby. Věříme, že v následujících obdobích je budou moci nadále plně využívat,“ doplnil.

Pracovníci LOS loni dále například kontrolovali a vyhodnocovali výskyt kůrovců na severní Moravě a ve Slezsku (lýkožrout smrkový, lýkožrout severský), pilatek na smrku, bekyně velkohlavé a píďalky podzimní, odumírání modřínů a náhradních porostů smrku pichlavého v Krušných horách apod.

V uplynulých dvaceti letech dominovala problematika škůdců smrku a dalších jehličnanů, naopak asi nejméně případů (relativně i absolutně) se týkalo buku. Převažovaly dotazy ze strany soukromých a obecních lesů (60 – 70 % případů), mezi organizacemi obhospodařujícími lesy ve vlastnictví státu se kromě LČR, s. p., a VLS, s. p., také dotazy často týkaly lesů v národních parcích.

Mezi nejzávažnější případy v rámci poradenské služby patřila beze sporu problematika hrozby přemnožení lýkožrouta smrkového v NP Šumava. Dále přemnožení lýkožroutů rodu *Ips* a *Pityogenes* ve smrčínách severní Moravy a Slezska, jako následek chřadnutí nepůvodních smrčín na severní Moravě a ve Slezsku, komplexní přemnožení podkorního hmyzu v borových porostech, gradace bekyně mnišky, chronické přemnožení pilatek na smrku atd. Práci přidělaly expertům z LOS také houbové patogeny, jako václavka smrková, sypanka borová nebo kloubnatka smrková.

Kromě výše uvedených škůdců se pracovníci LOS setkávali také s raritami a zajímavostmi, jako byl například silný výskyt larev motýla bourovčika toulavého v dubových porostech na Valticku a Břeclavsku. Zaměstnání byli i jinými hmyzími škůdci, jako jsou např. pilatka jasanová, ploskohřbetka modřínová nebo pilořitky na listnáčích.

„Důležitým faktorem je zájem lesnické veřejnosti, která by měla dávat náměty na to, co je třeba řešit. Ne vše jsme schopni převzít ze zahraničí nebo využít výsledky našich předchůdců,“ shodují se odborníci z LOS. „Mění se legislativa, která klade na ochranu lesa nové požadavky, se kterými je třeba se vyrovnat. Je přitom nutné respektovat i požadavky komplexní ochrany přírody, a to optimálně způsobem, aby byly v souladu s úkoly lesního hospodářství. Je třeba si uvědomit, že les je nejen významným krajinným prvkem a jedním ze základních nositelů biodiverzity, ale také zdrojem obnovitelné suroviny, plně ekologické.“

Kontakt:

Ing. Miloš Knížek, Ph.D.
vedoucí Lesní ochranné služby
VÚLHM, v. v. i.
Strnady 136, 252 02 Jíloviště
tel.: 602 351 910
e-mail: knizek@vulhm.cz

Trojstranné setkání pracovníků LOS Česka,
Slovenska a Polska, Šumava, 2010